

Megmutatkozásunk mások előtt *Pályázat és versengés? Pályázat vagy versengés?*

Versenyzőként, versenytáncosként és fejedőként is mindig lenyűgözött az, ahogyan az emberek megküzdnek magukkal. Hatalmas erőfeszítést tesznek, hogy odategyék, megmutassák magukat, kitéve magukat a kritikáknak, a bukás veszélyének. Egy versenyhelyzetben, legyen az konkrét versenyzés, vagy egy pozíció megszerzéséért vívott csata, de akár egy coaching folyamatban egy vezető felkészítésének támogatása magasabb, stratégiai szintre is, hasonló kérdéseket vet fel: „Mi van, ha nem sikerül? És ha pofára esek, leböngök mindenki előtt? És ha sikerül? Ha én nyerek? Ha engem választanak? Mit fognak szólni a kollégáim? És a családom, baráti köröm hogy fogja kezelni?”

De természetesen megjelennek a hiedelmek és a korábbi gondolati berögzülések is: „De a többiekhez képest én még annyira fiatal, kicsi, tapasztalatlan vagyok... Mit fognak szólni, hogy itt pattogok? Ki vagyok én hozzájuk képest? És az hogy veszi ki magát, hogy itt nyomulok?” Vagy éppen: 'Öreg, nagy, régi róka vagyok én már ehhez... Milyen rémciki lesz, ha nem engem ...!'

Ugyanez a helyzet az 'Év ICF-Coacha' pályázatával kapcsolatban is. Negyedik évadban volt szerencsém figyelemmel kísérni a pályázatok megküldésének, azok elbírálásának folyamatát. Bevallom, számomra rendkívül izgalmas, hogy az elnökség delegált koordinátoraként hozzám érkeznek be a pályázatok, én olvashatom el őket először, és állhatok kapcsolatban a pályázókkal és a válogatott bírálókkal egyaránt a több hónapra elnyúló pályázati folyamat során. Miközben a teljes anonimitást biztosítva, kívül maradva teszem a dolgomat, láthatom a pályázók és a bírálók belső munkáját, és megismerhetem, hogy milyen kérdésekkel küzdenek.

Természetesen kívülről is hallom a kritikákat és azokat a hangokat, amik azt magyarázzák, miért nem népszerűbb ez a kezdeményezésünk. Tudom, hogy mások, a kívülállók, a tagjaink mit gondolnak az egész kiírásról, folyamatról. Miért nem indulnak többen a pályázaton?

Erről beszélgettünk Tóth Annamáriával, az 'Év ICF Coacha 2016' pályázat nyertesével.

Csetneki Csaba: Korábbi aktív versenyzőként úgy gondolom, hogy csak az nyerhet egy versenyben, aki elindul rajta, azaz

odaáll a rajthoz. Azt is megtanultam, hogy a verseny a parkett előtt három méterrel kezdődik, de leginkább már otthon, amikor eldöntjük, hogy belevágunk. És ennek fényében dolgozunk, felkészülünk arra, hogy megmérettessünk. Ez egy hosszú folyamat, aminek a vége mindig rizikós, hiszen egy versenyben általában csak egy nyertes van. Na de akkor mindenki más vesztes? A második hely bukás? És az a sok munka, amit a felkészülésbe öltünk, az elvesztegetett idő és energia lett volna? Szerintem az, hogy valaki abban az adott megmérettetésben, de akár folyamatosan vagy úgy általában jobb nálunk, nagyon messze van attól, hogy mi magunk rosszak vagy vesztesek lennénk.

Mi a véleményed erről? Mi motivált abban, hogy beküldd pályázatodat – és talán elmondhatjuk, hogy nem is először pályáztál?

Tóth Annamária: Elmondhatjuk! Évekkel ezelőtt is beküldtem egy eseteleírást. Abban az eseteleírásban, ha jól emlékszem, igazán strukturáltan mutattam be egy folyamatot. Utólag elolvasva olyan, mint egy dolgozat, alig írtam magamról. Most bevallom, az utolsó pillanatban küldtem be a pályázatomat. A miéltre a fentieknél számomra egyszerűbb a válasz: nagyon különleges volt az a coaching folyamat, amiről aztán az eseteleírás szól. Jó volt összefoglalni elsősorban magamnak, hogy mi történt. Aztán jól esett úgy rágondolni, hogy ezt más is elolvashatja. Kíváncsiság volt bennem, hogy amit megéltem, tanultam coachként a folyamatban, az hogy szerepel majd az „ICF bírálói előtt”.

Nagyon foglalkoztat a coachee és coach közötti kapcsolat és dinamika. A pályázat, mint keret, az ezzel való foglalkozás ennek eszköze volt nekem. Hab a tortán, hogy visszajelzés, elismerés is lett belőle.

Mi volt a legnagyobb félelmed a pályázat során? Mi volt a legnehezebb, a legnagyobb kihívás?

Bevallom, hogy félelem nem volt bennem, de izgatottság igen. A bírálati időszak alatt eljátszottam a gondolattal, hogy mi lenne, ha megnyerném, mivel a tavalyi évben sok mindent tettem coachként, szervezetfejlesztőként. Szép pont lett azon a bizonyos i-n. Kihívás maga az eset volt, amiről írtam, a pályázat már nem.

CsCs: Egy szakmai közösségben, csoportban, de akár egy adott csapatban dolgozva is mindig ott van a versengés. Ez természetes része a csapat épülési folyamatának. Tudjuk, hogy mindig ott van, és mindig dolgozik, még ha nagyon úgy is akarunk csinálni, mintha mi e felett álló profik lennénk. A rivalizálás, a másik (és ennek tükrében magunk) méregetése talán az egyik legősibb viselkedés, és számos dinamika elindítója. Miközben fejlesztőként arra sarkalljuk ügyfeleinket, hogy vágjanak bele, küzdjék le ellenállásaikat, lépjenek túl magukon, és haladjanak céljaik felé, magunkat sokkal nehezebb fenékbe rúgni, és dolgozni például a minősítésen, vagy egy újabb képesítés megszerzésén. De leginkább ott látom ezt a visszahúzódat, visszavonulást, hogy szakmailag megmutassuk magunkat: azt, amilyenek vagyunk, vagy ahogyan dolgozunk. Egymás előtt, akik mind ezzel foglalkozunk, és ugyanezekkel a kérdésekkel küzdünk...

„Jajj, hol vagyok én még a PCC-től? Ki vagyok én, hogy kiüljek oda az akváriumba? Mit fognak szólni a többiek, hogy én ilyeneket kérdezek, mondok? Mikor fogok én felérni ahhoz, aki ott ül és a workshopot

tartja?” – Hát, így bizony soha... Ha nem vágunk bele, nem mérettetjük meg magunkat, akkor véleményem szerint a fejlődés, és az ezáltal megnyitott új ajtók, lehetőségek megnyílásáról mondunk le...

TA: Az eredményhirdetés után merültek fel hasonló kérdések bennem, kicsit talán azért, amit korábban mondtál a pályázattal kapcsolatos kritikákról. De már tavaly az ICF konferencián tartottam egy workshopot, pályáztam egy szervezettel a coaching szemléletű vállalat pályázaton. Nekem az ICF által biztosított felületek, lehetőségek inkább a szakmai közösséget jelentik, ahol sokféle tudás, módszertan található. Egy vagyok azok közül, akik tanulnak a közösség tapasztaltabb tagjaitól, és már vállalom, hogy tőlem is lehet tanulni.

Te hogy vagy a versengés kérdéskörével? Milyen tapasztalataid vannak az ügyfelek versengésével kapcsolatban?

TA: Azt már tudom magamról, hogy bármilyen munkahelyi csapatba kerültem, fontos volt számomra, hogy jól teljesítsek a közös célok érdekében. Általában ez megy is, az, hogy ennek milyen hatása van a közösségre, az egyes tagokra, és hogy én hogy vagyok azzal, ha az eredmények miatt kitűnök – ezzel kellett foglalkoznom tudatosan. Anno az iskolában még nem volt vele gondom.

“Csak az nyerhet egy versenyben, aki elindul rajta, azaz odaáll a rajthoz.”

Amúgy a versengéssel, mint jelenséggel úgy vagyok, hogy vannak helyzetek, amikor a versengés hasznos, de

amikor valaki azért versenyez, mert ez a meghatározó működési módja, szerintem az nem a 'túllépni magunkon állapot', sőt! Inkább a sebezhetőségünk elrejtése. Szóval izgalmas kérdés a versengés!

CsCs: Amit a versenyzésben megtanulhatunk – és hitem szerint ugyanezt szolgálja egy pályázat, vagy valamilyen magasabb vizsga, minősítés megszerzése is – az nem más, mint a bátorság, hogy megküzdjünk magunk béklyóival, túllépünk határainkon és ki merjünk lépni oda a porondra, megmutassuk, megmérettessük magunkat. Mivel gyakran nem szoktunk nyerni, főleg az elején nem, ezért azt is megtanuljuk, hogyan kezeljük a kudarcokat, a veszteségeket. Jó barátságba kerülni azzal, hogy mások sikere nem a mi sikertelenségünket jelenti. S az, hogy én előbbre léptem valamiben, az nem azt jelenti, hogy mások fejére léptem és visszatoltam őket a háttérbe.

A versenyszférában dolgozó fejlesztőként véleményed szerint mennyire hasonlít, vagy éppen különbözik a versengés kérdésköre a sport világtól?

TA: Erre biztos jobban tudja a választ olyan fejlesztő, aki sportolt valaha versenyszerűen.

Nekem erről az jut eszembe, hogy a megmérettetés pillanatához vezető út az üzleti életben és a sportban is fontos: a miért-ek és hogyan-ok, ahogy a magunk határainak feszegetése, átlépése is. Tréningen sokszor hozom példának a csapatsportokat, hogy azok a csapatok tudnak igazán eredményesek lenni, ahol a közös cél felülírja az egyénit, de az egyéni legjobb teljesítmény és hozzáállás elengedhetetlen a közös eredményhez.

CsCs: Lenyűgöz, és elismeréssel adózom minden 'Év ICF Coacha' pályázó előtt, akik időt, energiát és munkát nem kímélve összeállították, elkészítették pályázati anyagukat és azt be is küldték. Majd hónapokon át türelmesen vártak, hogy vajon ők lesznek azok, akiket a zsűri kitüntet e címmel. És nem kevésbé adózom tisztelettel a szakmai zsűri tagjainak munkája előtt, akik szintén sok időt és töprengést szentelnek annak, hogy a különböző szakmai szempontok mentén kiválasszák azt a pályázatot, ami erősebb, jobb, szakmaibb a többinél.

Talán legjobban Mezei Andi szavai mondják el ezt:

„A pályázatok fölötti szakmai vitát a zsűri tagjaiként örömtelinek, frissítőnek, szemlélet-csiszolónak éltük meg. Egy ilyen folyamatban együtt fejlődünk: coach és coachee, pályázók és bírálók, maga az ICF és a coaching-szakma.

Adódtak nézetkülönbségeink, vitáink, amit örömtelinek találunk, mert komolyan törekedtünk rá, hogy egy közösen elfogadható és objektív eredmény szülessen. Idén is színes volt a pályázati paletta a coaching területei, a folyamat hossza, az ülések száma, a kihívások és célok sokszínűsége és a fejlesztői megközelítés és módszertan tekintetében egyaránt.”

Az ÉV ICF Coacha 2016 pályázat részletei, Tóth Annamária pályázata és annak bírálata ezen a linken olvasható: <http://www.coachfederation.hu/ev-icf-coacha-2016>

